

МОДЕЛІ КОНТРОЮ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Based on the results of the research, the features of implementing the individual models of quality control of the educational process in higher educational institutions were studied, and the main principles and characteristics that should be taken into account when developing such a model for each individual institution of higher education were clarified.

Keywords: performance quality, quality control, educational process, evaluation criteria of education, management of the quality

Якість у вищій освіті розглядається не лише як результат діяльності, а й як процес, спрямований на досягнення запланованих результатів з урахуванням внутрішнього потенціалу та зовнішніх умов об'єкта. Крім того, визначені компоненти якості вищої освіти (результат, процес, умови) сприймаються не просто як набір властивостей, а як певна ієрархічна система.

Застосування моделей управління якістю вищих навчальних закладів значно спрощує вирішення комплексних завдань управління установами. Перевагою кількісного підходу є можливість робити порівняння, аналіз і прогнозування в менеджменті. Європейські моделі управління якістю освіти базуються на технологічному підході, провідна ідея якого полягає в тому, що якість є результатом конкретної діяльності. Тому так і є необхідно контролювати якість, впливаючи на елементи діяльності та технології, а не на кінцевий результат. Такими елементами є цілі освітнього закладу та процеси, цілепокладання, кваліфікація педагогів та їх підвищення кваліфікації, методи навчання і методичне забезпечення, зміст і методи навчання, мотивація студентів, організаційно-технічне забезпечення навчального процесу.

Змінюючи ці елементи діяльності стає можливим спрямування технологічних рішень для управління якістю освіти при встановленні стратегії розвитку освіти об'єкта, створення динамічної організаційної структури менеджменту, що визначає компоненти цієї структури та їхні взаємозв'язки, перехід від принципу лідерства до принципу горизонтальної координації, який передбачає рівноправні компоненти на основі самоорганізації та саморозвитку, оптимальне поєднання функціональної та лінійної структур управління якістю із ситуативним підходом до управління, що забезпечує цілісність управлінських функцій у рамках менеджменту: цикл, адресність управлінських впливів, визначення об'єктів і суб'єктів управління, чітке розмежування повноважень, прав, обов'язків і відповідальності суб'єктів управління, посилення моніторингу, аналізу та оцінка результатів навчального процесу, вибір обґрунтованих критеріїв і показників якості, поєднання різноманітних методів матеріальної та соціальної мотивації та організаційного впливу.

Провідна роль у забезпеченні якості вищої освіти належить вищим навчальним закладам, які є відповідальними за те, щоб розробити власну стратегію якісної освіти, реалізовувати та постійно вдосконалювати внутрішні механізми її забезпечення, реалізації освітньої місії, спрямованої на сприяння європейському рівню освітнього процесу, утвердження академічних ідеалів і цінностей, сприяння розвитку культури якості, залучаючи до співпраці всіх зацікавлених сторін. При цьому необхідно дотримуватися балансу інтересів і відповідальності за якість між основними аспектами педагогічної взаємодії, що робить її цілеспрямованою та конструктивною.

Впровадження системи якості у вищих навчальних закладах сприяє визнанню освіти споживачами, досягненню та стабільному підтриманню високої якості послуг з метою задоволення потреб і вимог споживачів, впевненості у тому, що очікувана якість освіти досягнута і буде стабільно підтримуватися, підкреслюючи мету діяльності та відповідаючи очікуванням здобувачам вищої освіти, збільшуючи рівень результативності та ефективності діяльності установ, використанню нових можливостей на ринку освітніх послуг.

Література:

1. Okoye, K., Arrona-Palacios, A., Camacho-Zuñiga, C., Guerra, J. A., Escamilla, J., & Hosseini, S. (2022). Towards teaching analytics: a contextual model for analysis of students' evaluation of teaching through text mining and machine learning classification. *Education and Information Technologies*, 27, 3891-3933. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10751-5>
2. Bogarín, A., Cerezo, R., & Romero, C. (2018). A survey on educational process mining. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Data Mining and Knowledge Discovery*, 8(1), e1230. <https://doi.org/10.1002/widm.1230>
3. Abbas, J., Kumari, K., & Al-Rahmi, W. M. (2021). Quality management system in higher education institutions and its impact on students' employability with the mediating effect of industry-academia collaboration. *Journal of Economic and Administrative Sciences*, 242, 1-12. <https://doi.org/10.1108/JEAS-07-2021-0135>
4. Orellana, V., Cevallos, Y., Tello-Oquendo, L., Inca, D., Palacios, C., & Rentería, L. (2019). Quality Evaluation Processes and Its Impulse to Digital Transformation in Ecuadorian Universities. In *Proceedings of the 2019 Sixth International Conference on EDemocracy EGovernment (ICEDEG)*, Quito, Ecuador, 24-26 April 2019; pp. 338-343. Retrieved from <https://ieeexplore.ieee.org/document/8734373/>
5. Yahiaoui, F., Chergui, K., & Aissaoui, N. et al. (2022). The impacts of total quality management practices in Algerian higher education institutions. *Frontiers in Psychology*, 25 August 2022, Sec. Organizational Psychology. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.87420>

УДК 811.111

Попова Л.О.
Тішечкіна К.В.

THE INFLUENCE OF CYTOKININS ON THE GROWTH AND DEVELOPMENT OF PATIO GROUP ROSES IN «IN VITRO» CONDITIONS (ВПЛИВ ЦИТОКІНІНІВ НА РІСТ І РОЗВИТОК ТРОЯНД ПАТІО ГРУПИ В УМОВАХ «IN VITRO»)

У статті подана інформація про вплив різних концентрацій цитокінінів на утворення пагонів троянди групи Patio в умовах in vitro. Дослідження спрямоване на визначення оптимальних концентрацій цих фітогормонів для стимулювання ефективного мікроклонального розмноження та отримання якісного посадкового матеріалу.

Ключові слова: мікроклональне розмноження, троянди групи Patio, in vitro, ауксини, цитокініни, ризогенез, експлант, поживне середовище, in vivo.

The article presents information on the effect of different concentrations of cytokinins on the formation of shoots of Patio roses in vitro. The study is aimed at determining the optimal concentrations of these phytohormones to stimulate effective microclonal propagation and obtaining high-quality planting material.

Keywords: microclonal propagation, Patio roses, in vitro, auxins, cytokinins, rhizogenesis, explant, culture medium, in vivo.

The use of in vitro microcloning methods can facilitate rapid the rapid multiplication of varieties, the dissemination of initial and elite breeding material, as well as and rapid multiplication of plants free from viral diseases [1, 2].

The research material was roses of the *Patio* group of 6 varieties. The buds used as explants for in vitro culture were 0.5-0.8 cm in size, typical in phenotype without damage by pests and viruses. Cultivation was carried out on modified nutrient medium (MS), modified 4 times, 6-